

SPIEKERSKORNER

Taalbeschouwing: Sms-lands

Eén van de definities van taalbeschouwing is 'leerlingen laten reflecteren over eigen en andermans taalgebruik'. Voor heel wat leerlingen is abstracte reflectie over taal een stap te ver. Toch zijn ook zij constant met taal bezig.

Toen we enkele jaren geleden in de krant lazen dat het schoolbeleid in Engeland de gsm's in de klassen moest verbieden, moesten we even glimlachen. Nu hebben de meeste schoolbesturen ook in ons land een speciale alinea rond gsm-gebruik op school. Het is een feit dat hierdoor een nieuwe vorm van communicatie tussen jongeren ontstaan is, of we er nu gelukkig mee zijn of niet. Bovendien heeft zich door het sms'en een nieuwe taal ontwikkeld. Leerlingen zijn bijzonder snel gemotiveerd om op dit vlak te onderzoeken hoe taalsystemen ontstaan en door een groot deel van de taalgebruikers nog zinvol ingezet kunnen worden ook.

In de onderstaande lessenreeks vertrekken we van een tekst van Ewoud Sanders rond sms-taal. Deze tekst biedt een kader om verder te surfen naar de website van Wim Daniëls. Daar ontdekken leerlingen zelf de regels achter hun dagelijks taalgebruik. Met de informatie uit beide teksten moeten leerlingen zelf een artikel schrijven om de lezer van hun schoolkrant uit te leggen hoe de sms-taal werkt. Veel betrokkenheid van de leerlingen gegarandeerd! Bovendien een uitstekende les om te leren van mekaar: leerling van leraar maar ook andersom!

Fransien Vandermeersch & Katrien Durnez

1 DOELSTELLINGEN

- De leerlingen kunnen over hun eigen sms-taal reflecteren.
- De leerlingen kunnen het taalsysteem in het Sms-lands ontdekken.
- De leerlingen kunnen goed gebruik maken van de leesstrategieën.
- De leerlingen kunnen een taalsysteem overbrengen voor een welomschreven publiek.
- De leerlingen kunnen via duowerk constructief samenwerken.

2 TEKST VERKENNEN MET LEESSTRATEGIEËN

Ewoud Sanders: Hoest? Veel suc6! De razendsnelle opkomst van het Sms-lands. *Onze Taal* 2001/6 (juni 2001), p. 132-134 (zie bijlage).

- Wie heeft een gsm?
- Waar staat gsm voor?
- Waar gebruik je je gsm voor?
- Hoe spel en vervoeg je het werkwoord met betekenis 'een sms-bericht versturen'?
- Aan wie stuur je de sms-boodschappen?
- Geef een voorbeeld van een boodschap. Wat valt op taalvlak op?

- Waar zou de tekst kunnen over gaan?
- Welk soort tekst is het dan?
- Voor wie kan de tekst bedoeld zijn?

- Lees de tussentitels van de tekst.
- Kun je bij de tussentitels bedenken waar de tekst over kan gaan?
- Welke tussentitels horen blijkbaar samen?

Lees de tekst nu grondig door en deel de inhoud opnieuw in door gebruik te maken van nieuwe tussentitels.

- Lees onderstaand sms-bericht. Kun je de boodschap decoderen?
- Welke systemen ontdek je in de sms-taal?

*AG Fantastav nxmoe 2daynrbios20u w8bijfrtr antwasap
(H))*

- Ga naar de website <www.wimdaniels.nl/sms/>. Bij Daniëls vind je een reeks regels waaraan het Sms-lands voldoet.
Vorm duo's voor een boeiende schrijfo opdracht: een artikel voor het schooltijdschrift over de knowhow van het sms'en. Gegarandeerd dat geen enkele lezer deze bladzijde wil missen!

OPDRACHT

- (1) Geef de 10 regels van het sms'en.
Leg bij elke regel het begrip eerst algemeen uit.
Zoek vervolgens een helder voorbeeld per regel dat precies illustreert waar de regel over gaat.
- (2) Schrijf nu ook een gepaste inleiding op het artikel.
- (3) Formuleer een afsluitende alinea waarin je ook de bron van je theorie correct vermeldt.
- (4) Zorg dat je lay-out passend en aantrekkelijk is voor de huisstijl van het schooltijdschrift.

- Schrijf nu zelf onderstaande boodschap in het Sms-lands.
Vergelijk jouw versie met die van je buur: overeenkomsten, verschillen?

Ik kom vanavond later thuis; wacht niet voor het eten. Ik ga met de klas naar de film en daarna nog iets drinken. Tot morgen.

- Welke bedenkingen heb je bij het lezen van de talloze voorbeelden op de website van Wim Daniëls?
- Welke tips kun je aan de makers van gsm-toestellen geven om het sms'en nog sneller te laten verlopen?

3 TAALBESCHOUWING BIJ DE SMS-TAAL

Gsm-gebruikers hanteren een speciale taal in hun sms-boodschappen. De beperking van de 160 tekens en de omslachtige manier om een boodschap in te tikken liet hen intuïtief zoeken naar een nieuwe taal. Vanuit de kant van de taalbeschouwing kunnen we een aantal regels vastleggen waaraan het Sms-lands voldoet. De leerlingen hebben ze zelf ontdekt tijdens de vorige opdracht.

(1) Strip zinnen

Je laat woorden weg die niet essentieel zijn voor de boodschap van de tekst. Zo wordt 'ik vond het een fantastische avond' gewoon 'fantastische avond'. We mogen in het algemeen zeggen dat 'ik' nooit gedrukt wordt.

(2) *Gebruik letterwoorden*

Hiervoor bestaan een aantal mogelijkheden.

Ofwel beperk je je tot de eerste letters van elk woord. Zo betekent JBHL 'je bent heel lief'. Uiteraard moet je hiervoor de context kennen om deze afkorting te begrijpen. Ze blijft uiterst individueel.

Een andere mogelijkheid bestaat erin dat je afkortingen van gekende Engelse uitdrukkingen neemt: ASAP betekent 'as soon as possible'; ASL staat voor 'age, sex, location' (alhoewel dit eerder op het internet dan bij gsm van toepassing is omdat je bij deze laatste de bestemming goed kent) en BTW staat voor 'by the way'. Ook in het Nederlands bestaan er al dergelijke letterwoorden: AG staat voor 'alles goed'; IKZ voor 'ik kom zo'; LGP voor 'leeftijd, geslacht en plaats'; ND voor 'niet doen'; SJ voor 'snap je'; OenS voor 'over en sluiten'.

(3) *Shordjes*

Shordjes is een contaminatie van short en woordjes. Meestal komt het bij het afkorten erop neer dat de klinkers weggelaten worden. Zo is 'vanzlfspknd' onmiddellijk leesbaar als 'vanzelfsprekend' en 'rglmtg' betekent 'regelmatig'. Bij het begin van een woord is de klinker natuurlijk wel noodzakelijk: 'aand8!'

(4) *Kort woorden achteraan in*

'Gebr' betekent natuurlijk 'gebruik'. We zetten hier geen afkortingspunt tenzij we woordverwarring kunnen krijgen. Zo kort je 'geïllustreerd' beter niet af met 'geil' (zonder punt).

(5) *Vervang een lettercombinatie door één letter*

'You' wordt systematisch 'u' en 'niks' wordt 'nx' of 'ik zie je' schrijf je als 'xje'.

(6) *Gebruik per woord slechts drie letters*

Dit is een rationaliteitsprincipe, maar het levert erg persoonlijk taalgebruik op. Zo betekent 'moe hui mak': 'ik moet mijn huiswerk maken'.

(7) *Voeg woorden samen*

'Hoest?' en 'hoesie?' staan voor 'hoe is het?' en 'hoe is hij?' 'Wauto?' staat voor 'waar is de auto?' W-vragen worden dus afgekort door w+?

(8) *Gebruik cijfers in plaats van letters*

'Wacht' en 'geen' worden 'w8' en 'g1' (alhoewel we hier geen letterwinst hebben in vergelijking met 'gn'). Nederlandse en Engelse systemen zitten op dit vlak door elkaar. Ook '4u' en '2day' zijn bij onze jongeren ingeburgerd.

(9) *Gebruik emoticons*

Emoticons of smileys zijn tekenjes die je met je gsm kunt vormen om bepaalde gevoelens te uiten.

:~)	ik ben blij
:~((ik ben erg boos
:~o	ik ben verwonderd
;~)	een knipoog
((H))	een dikke knuffel (hug)
8~)	ik draag een bril

(10) *Bedenk nieuwe woorden*

Zo verwijst een 'hersteldate' naar een nieuwe afspraak. Ook al speelt spelling een veel geringere rol in dit afkortingstaaltje, toch moeten we opletten dat we het weinige dat we schrijven, toch juist spellen. Zo kreeg een jongen op zijn sms 'schijt nooit meer van jouw' onmiddellijk van zijn lief de bons met 'OenS'.

Door het grote succes van deze taal proberen de makers van gsm-toestellen voortdurend om gebruiksvriendelijker toestellen op de markt te brengen. Zo bevatten een aantal gsm's al voorgeprogrammeerde *smileys* of een persoonlijk woordenboek waarbij vaste lettercombinaties sneller kunnen worden afgedrukt. De 160 tekens zijn inmiddels ook achterhaald; nieuwe toestellen laten een onbeperkt aantal tekens toe. (Let wel op: elke begonnen blok van 160 tekens wordt aangerekend!)

Boekjes als dat van Wim Daniëls (2000) geven wel een overzicht van het Sms-lands, maar zijn door hun volledigheid ook wel eens dicht bij de onbruikbaarheid. Zo zal de Nederlandse jongere misschien een boodschap versturen als 'Kroll bij jou?' om de weersituatie bij de ander op te vragen, maar wij zouden als Vlamingen toch helemaal geen winst hebben om 'Deboosere bij jou?' in te drukken, als dat tenminste al een onderwerp van gesprek zou zijn. Hetzelfde kan gezegd worden bij het geven van een nieuwe betekenis aan bestaande woorden. Een term uit de sportwereld kan nog op voorwaarde dat hij voldoende populair is. Zo zal 'goal' inderdaad op een succeservaring wijzen, ook in een andere context. Maar woorden uit de financiële wereld zijn vaak zo typisch vaktaal dat ze daardoor enkel door kenners ingelast kunnen worden.

Fransien Vandermeersch & Katrien Durnez
p/a Vijvers 11, 8210 Loppem-Zedelgem
fransien.vandermeersch@skynet.be

Bronnen

Daniëls, W.: *Sms. Teksten, smileys & sites*. Van Holkema & Warendorf, 2000.

Sanders, E.: Hoest? Suc6! De razendsnelle opkomst van het Sms-lands. *Onze Taal* 2001/6 (juni 2001), p. 132-134.

WEBSITES

<http://mobilefreaks.nl/smstaal>
www.wimdaniels.nl/sms/

BIJLAGE

Sanders, E.: Hoest? Suc6! De razendsnelle opkomst van het Sms-lands.
Onze Taal 2001/6 (juni 2001), p. 132-134.

HOEST? VEEL SUC6!

De razendsnelle opkomst van het Sms-lands

Ewoud Sanders

Wat zijn al die mensen toch aan het doen die druk met de toetsen van hun mobiele telefoon in de weer zijn, zonder te bellen? Ze tikken, versturen en ontvangen sms-berichten: korte boodschappen van maximaal 160 tekens. In Nederland suizen er maandelijks minstens 50 miljoen van die berichten door de ether, en wereldwijd gaat het helemaal om krankzinnige aantallen. Over een nieuw, ongekend populair communicatiemiddel met een heel eigen taal.

Het grote wonder van sms is dat het een gat heeft gevuld waarvan we niet wisten dat het bestond. Wie zeven jaar geleden – toen de Short Message Service werd geïntroduceerd – had voorspeld dat dagelijks honderdduizenden mensen gebruik zouden gaan maken van een dienst waarbij je met relatief veel moeite een boodschap van maximaal 160 tekens kunt versturen, zou voor gek zijn verklaard. Want waar zou je dat voor nodig hebben? Ook toen kon je al bellen, chatten, faxen, e-mailen en oh ja, er was ook nog zoiets als de brief en de ansichtkaart.

Twee zaken maken het extra vreemd dat dit wonder zich heeft voltrokken. In de eerste plaats is sms een bijproduct. Het is een van de dingen die je met een mobiele telefoon kunt doen, en niet het belangrijkste. Zo kun je ook in een auto naar de radio luiste-

ren, maar toch zijn er maar weinig mensen die daarom een auto kopen. Bij de mobiele telefoon ligt dat anders: tienduizenden jongeren gebruiken dit apparaat vooral om te sms'en, een werkwoord dat in 1999 voor het eerst is aangetroffen. Ze bellen ook weleens met hun mobieltje, maar niet te vaak, want bellen is doorgaans duurder dan een sms-bericht versturen, wat gemiddeld vijftig cent per bericht kost.

Explosief

Wat het succes van sms ook zo wonderlijk maakt, is dat het tamelijk omslachtig is om een bericht te maken (zie het kadertje). Toch wordt er héél erg veel ge-sms't. In het eerste halfjaar van 1999 verzond KPN 17,6 miljoen sms-berichten. In de eerste zes maanden van 2000 waren dit er ruim zes keer zo veel (114 miljoen). Ook bij Libertel/Vodafone steeg het aantal sms-berichten explosief, vooral toen het mogelijk werd om te sms'en met een zogenoemde prepaidtelefoon: van zo'n 3 miljoen berichten in september 1999 tot ruim 21 miljoen berichten in september 2000. Telecom-aanbieder Ben – zeer geliefd bij de jeugd – verzendt met 'slechts' 950.000 klanten ruim 11 miljoen sms-berichten per maand. Samen al meer dan 50 miljoen dus. Wereldwijd gaat het helemaal om krankzinnige aantallen, want per maand suizen er op dit moment zo'n 10 miljard sms-berichten door de ether. Nooit hebben we elkaar zo veel te vertellen gehad.

Emoticons

In de meeste berichten wordt een aparte taal gebruikt. Honderd zestig tekens (inclusief spaties) is natuurlijk niet zo heel veel, maar toch meer dan je zou denken want het is werkelijk precies de lengte van deze zin. Daar kun je dus al het nodige in kwijt, maar doorgaans willen sms'ers meer zeggen in minder tekens. En nog belangrijker: omdat het samenstellen van een sms-bericht zo omslachtig is, barst het Sms-lands van de reducties, zoals taalkundigen dat noemen. Dat wil zeggen: er wordt van alles en nog wat weggelaten, verkort, samengetrokken en vertaald in icoontjes.

Voor al dat laatste lijkt in de media te worden overgedreven. Zoals bekend kun je door bepaalde typografische tekens bij elkaar te zetten allerlei gezichtjes maken. Draai deze bladzijde een kwartslag en u ziet hier :-) een lachend gezichtje, hier een kniphoog :-) en hier iemand die zijn tong uitsteekt :- P. Dergelijke zogenoemde emoticons worden bij sms (en in e-mailberichten) gebruikt, maar hoe wijdverbreid dit ver-

HOE MAAKT U EEN SMS-BERICHT?

Bij de nummers 2 tot en met 9 op uw mobiele telefoon staan de letters van ons alfabet. Die kunt u in de zogeheten sms-functie van uw mobieltje oproepen door op een toets te drukken. Voorbeeld: onder de 2 staan de letters ABC. Druk één keer en u krijgt een A, twee keer drukken of de toets langer ingedrukt houden geeft een B, en zo verder. Wilt u iemand per sms uitnodigen voor een feest, dan is dat even een werkje, want voor het woord *feest* moet u drie keer op de 3 drukken voor de F, tweemaal op de 3 voor de E (en dat dan twee keer), vier keer op de 7 voor de S en één keer op de 8 voor de T. En dan tussendoor steeds even wachten, want anders krijgt u een andere letter, een leesteken of een of ander wild typografisch teken dat onder de nummer-toetsen verstopt zit.

schijnsel is, weet niemand, want er is nooit uitvoerig onderzoek naar gedaan. Een kleine steekproef leert dat emoticons als :-{#} 'beugel' en :*) 'kliert maar wat' voornamelijk in kranten opduiken, maar niet in het echte leven. En dat is logisch, want zó vaak heb je het woord *beugel* niet nodig. Het woord telt slechts één teken meer dan het emoticon, maar is veel makkelijker te maken. Geinig verzonnen dus, maar nauwelijks toegepast.

Cijfers en letters

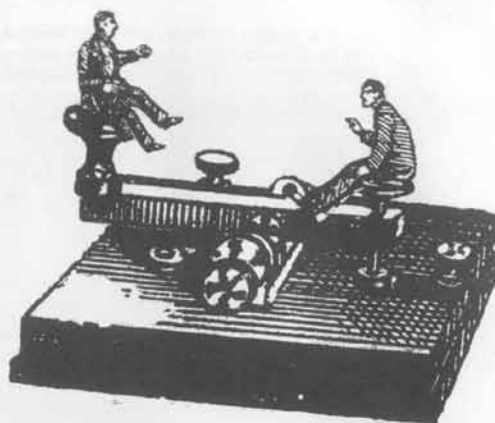
Sms-taal is duidelijk beïnvloed door de taal die in chatrooms en nieuwsgroepen (babbelboxen op internet) wordt gebruikt. Chatten is ouder. Sms dateert van 1994 en brak pas eind 1999 goed door. Sinds 1993 wordt er in Nederland intensief gechat op internet. Ook het chatjargon wemelt van de afkortingen, meestal van Engelse woorden. Voorbeelden zijn: *A/S/L*: 'age, sex, location'; *AFK*: 'away from keyboard'; *BS*: 'bullshit'; *BRB*: 'be right back'; *CU*: 'see you'; *EG*: 'evil grin'; *ICQ*: 'I seek you'; *IRL*: 'in real life'; *LMAO*: 'laughing my ass off'; *LOL*: 'laughing out loud'; *OBTW*: 'oh by the way'; *RO(T)FL*: 'roll on the floor laughing'; *TY*: 'thank you'; *YW*: 'you're welcome' en *WTF*: 'who the fuck'.

Daarnaast worden er in sms-taal veel cijfers gebruikt in de plaats van letters. *Te goed voor jou* wordt *2g4u* 'too good for you', *alleen maar voor de lol* wordt *J4F* 'just for fun', *viereen* wordt *4en* of *4&*, *nacht* wordt *n8*, *succes suc6* en ga zo maar door. Nieuw is dit allemaal niet – dergelijke cijferwoorden zijn al in de negentiende eeuw te vinden – maar het wordt nu vaker toegepast en het is functioneler geworden; het is niet langer voornamelijk een vernuftig taalspelletje.

Geheimtaal

Zal het Sms-lands nu veel invloed hebben op het taalgebruik van jongeren? René Appel, bijzonder hoogleraar Nederlands als tweede taal en deskundige op het gebied van straattaal, denkt dat het wel losloopt: "Wellicht ontwikkelen ze er een grotere flexibiliteit mee. Ik moet zo'n woord waarin cijfers en letters worden gecombineerd een paar keer lezen voordat ik doorheb wat er staat. Mogelijk leren kinderen hiermee sneller decoderen. Sms-taal is toch een soort geheimtaal, een groepstaal. Het is een heel creatieve

Sms-college in Tilburg: studenten verzenden hun antwoorden per sms naar een computer. Foto: Erik van der Sluis

Illustratie: Frank Diers

taal. Maar ik betwijfel of het invloed zal hebben op hun gewone leesvaardigheid."

Wel denkt Appel dat het Sms-lands op den duur enige invloed kan hebben op de schrijfvaardigheid van jongeren. Nu al schrijven sommige van zijn studenten *i en ander* in plaats van *een en ander*, zonder dat ze beseffen dat ze een fout maken. "Van afkortingen die in de sms-taal, of in het chatjargon, zeer wijd verbreid zijn, kun je verwachten dat ze op een gegeven moment doordringen in de standaardtaal", aldus de Amsterdamse hoogleraar. "Maar", benadrukt hij, "je moet niet vergeten dat dit aansluit bij een gewoon taalverschijnsel, namelijk het algemene streven naar verkorting. We zeggen 's.v.p.' in plaats van 's'il vous plaît', en in ziekenhuizen zegt men 'o.k.' in plaats van 'operatiekamer'. Daardoor heb je kans dat bepaalde afkortingen uit de sms- of chattaal tot de standaardtaal zullen doordringen, zoals bijvoorbeeld *LOL* voor *laughing out loud*."

Hoewel sommige afkortingen vrij algemeen zijn – *ff* in plaats van *effe/even* en *hoest* voor *hoe* is het bijvoorbeeld – lijkt het Sms-lands vooralsnog erg particulier. Bepaalde scholen, bepaalde klassen of enkele vrienden en vriendinnen ontwikkelen een eigen taaltje, met eigen afkortingen en grappjes, die alleen zij begrijpen. De overlevingskans van dat soort groepstalen, die al bestaan zolang mensen met elkaar praten, is gering, want op het moment dat de groep uiteenvalt, vervalt de taal. Anderzijds wordt het sms-taaltje steeds verder geformaliseerd doordat het vastgelegd wordt in woordenboekjes. Bij Het Spectrum verscheen onlangs *WAN2TLK?* :-) *SMS-WRDBKJE*. Twee opvolgers zijn in aantocht. En Wim Daniels publiceert bij Van Holkema & Warendorf het boekje *Sms. Teksten, smileys & sites*. Al die boekjes staan vol afkortingen en emoticons.

Eisprong

Sms'en heeft niet alleen een taalkundige, maar ook een sociologische kant. Aanvankelijk was het alleen populair onder de jeugd, maar inmiddels ontdekken ook steeds meer ouderen de zegen van het korte tekstbericht per mobiele telefoon. Bijna negen miljoen Nederlanders bezitten momenteel een mobiele telefoon. De verwachting is dat velen van hen de ko-

mende jaren gaan sms'en. Een en ander heeft tot gevolg dat er steeds meer diensten per sms worden aangeboden. Het digitale lifestylemagazine *Maghreb.nl* stuurde in november 1999 tijdens de ramadan per sms elke dag een lijst met de gebeds- en etenstijden (plus een opbeurend woord voor de hongerlijders). In dezelfde maand vond in Tilburg het eerste sms-college plaats. Om de studenten in de zaal beter bij de les te houden, liet de docent hen tijdens het college antwoorden op meerkeuzevragen per sms naar een computer sturen, die de gegevens meteen verwerkte. Sms wordt zelfs gebruikt om zwanger te worden. Vul een formulier in op de Vlaamse website *www.zappybaby.be* en beide partners worden per sms geïnformeerd als de eisprong heeft plaatsgevonden.

Fraggi opvoeden

Wie wil, hoeft geen uur meer zonder sms'je te leven. Je kunt nieuwsberichten, weerberichten, je horoscoop, de slotkoersen van de AEX, moppen, sportuitslagen, de inhoud van actualiteitenrubrieken, vacatures en reclame ontvangen. Voor sommige berichten moet je betalen, andere zijn gratis. Je kunt per sms schaken, stemmen tijdens het Eurovisiesongfestival, beleggen, meedoen aan een quiz, deelnemen aan discussies en een virtueel huisdierje ('Fraggi' genaamd) opvoeden.

De televisiezenders TMF en SBS6 hebben sms-lichtkranten. Net als bij andere lichtkranten worden pornografische en racistische teksten door een filterprogramma of censor onderschept, en net als bij andere lichtkranten is het een sport om die te misleiden. Door bijvoorbeeld 'krijg de canker' te schrijven in plaats van 'kanker' of 'B EREN I UL' in plaats van 'berenlul'.

En natuurlijk is er seks op sms, want bij ieder nieuw medium dient de seksindustrie zich vrijwel als eerste aan. Wie per mobieltje het bericht ontvangt 'Hallo lieverd, ik zit hier met een natte poes' weet hoe de vlag erbij hangt, maar verneukeratiever is het verzoek 'Wil je mij bellen?', gevolgd door een 0906-nummer. Wie dit belt, krijgt een keurige vrouwenstem te horen die zegt dat het gesprek een knaak kost. Pas daarna wordt de beller doorgeschakeld naar het gebruikelijke gestamp en gehijg.

De grootste sms-hit van het afgelopen jaar was de nieuwjaarswens. Tussen tien uur 's avonds en één uur 's nachts kreeg alleen Libertel/Vodafone al 1,1 miljoen sms-berichten te verwerken; ook KPN gaf die nacht circa een miljoen sms-berichten door. Maal vijftig cent per bericht.

Vrienden

Hoe is dit enorme succes te verklaren? Anders gezegd: welk gat heeft sms nu eigenlijk gedicht? Het belangrijkste is dat sms'en – vooral onder jongeren – een manier is om voortdurend contact met elkaar te houden. Zo vertelt Floor ("14, bijna 15") uit Heemstede dat zij al haar zakgeld (f 25,- in de maand) besteedt aan sms'jes. Ze maakt er gemiddeld vijf per dag, die ze naar haar vriendinnen stuurt. De meeste gaan naar één bepaalde vriendin. Die zit bij haar in de klas. En ze fietst met haar naar school. Toch blijft er genoeg over om uit te wisselen. Over huiswerk en natuurlijk over de liefde. Iedereen in Floors klas heeft een mobieltje, maar bijna niemand belt ermee, want dat is te duur.

Ook Daan ("12, bijna 13") uit Vorden belt bijna nooit met zijn mobiele telefoon, om dezelfde reden. In zijn klas zitten 'nog maar' vijf kinderen met een gsm, de rest is er volgens hem voor aan het sparen. Hij sms't zeker drie keer per dag, naar zijn vrienden, naar de meisjes met wie hij naar school fietst en naar zijn vader, voornamelijk om de cijfers voor zijn toetsen aan hem door te geven. Floor zegt dat ze niet snel sms zou gebruiken om een jongen te zeggen dat ze hem leuk vindt ("dan stap ik gewoon op hem af"), maar Daan kan zich daar alles bij voorstellen ("dat is minder eng, net als bij chatten of e-mailen"). Navraag leert dat dat laatste voor veel meer sms'ers geldt.

Hiermee naderen we de essentie van het succes van sms. Sms is precies wat het zegt te zijn: de taal van korte boodschappen. Die kunnen zakelijk zijn, maar de grote populariteit zal eerder zijn veroorzaakt door de andere boodschappen die via deze dienst worden verzonden. Bellen kan te direct zijn. Je kunt iemand storen en je hebt de lengte en de toon van het gesprek niet helemaal in de hand. Voor e-mailen heb je vooralsnog een computer nodig. Voorlopig is sms'en persoonlijker. Iemand hoeft niet achter een computer te kruipen om je boodschap te lezen, maar hij of zij kan op ieder moment en overal lezen wat je te zeggen hebt. Je hebt direct contact met iemands broekzak, je boodschap ligt letterlijk in iemands hand. Als je leuk uit de hoek wilt komen, heb je de tijd om daarover na te denken – je hoeft niet ad rem te zijn. Je kunt je woorden wegen, of ze nu leuk, zakelijk of lief zijn.

Contacten intensiveren

Sommigen vragen zich af of sms het contact nu oppervlakkiger of onpersoonlijker maakt. Het tegendeel is eerder het geval. Sms lijkt in de plaats te komen van de ansichtkaart: het is een manier om iemand kort te laten weten dat je aan hem of haar denkt. Dat kan desnoods meerdere keren per dag, op een makkelijke manier. Sms zal daardoor vriendschappen en contacten eerder intensiveren dan oppervlakkiger maken.

Dit blijkt ook uit het gebruik van sms door jonge geliefden. Een belangrijke vraag voor hen is vaak: kan ik hem/haar nu al bellen of niet? Bellen kan te opdringend zijn, e-mailen moet vaak op de computer van een van de ouders of is aan een plaats gebonden, en brieven schrijven is hopeloos ouderwets aan het worden. De oplossing heet sms: te kort om je te vergalopperen, lang genoeg om de essentie over te brengen.

Dit artikel is gebaseerd op een stuk dat eerder is gepubliceerd in *NRC Handelsblad*.

TOEMAATJE

SMS

'Mijn smachtend verlangen'
schrijft mijn schuchtere oma

omzichtig (de moraal van toen)
verklaart zij haar liefde

het bros papier reist
tegen ossenwagenvaart

weken nadien
leest mijn vurige opa

de verstilde woorden
in verbleekte inkt

en verstaat
haar verlangen

'Damned, jij bent zo ver'
tik ik mijn boodschap in

beperkt (160 tekens slechts)
verklaar ik mijn liefde

een digitale flits
tegen telefoonsnelheid

seconden nadien
leest mijn vurige minnaar

de woorden die opflitsen
in verlicht fluor

en verstaat
mijn smachtend verlangen

Riana Scheepers

Vert. Jooris van Hulle

SMS

'Mijn verlangste is groot'
skryf my skugter ouma

ingehoue (deur moraal en tyd)
verklaar sy haar liefde

die bros papier reis
teen ossewaspoed

weke later
lees my vurige oupa

die stil woorde
in verbleikte inkt

en verstaan
haar verlange

'FOKKIT, JY'S VER!'
tik ek die boodskap

ingeperk (slegs 160 karakters)
verklaar ek my liefde

die digitale flits skiet
teen telefoonspoed

sekondes later
lees my vurige minnaar

die flitsende woorde
in verligte fluor

en verstaan
my verlangste

Riana Scheepers

'Met die taal van karmozijn'
Zuid-Afrika, 2001

T U S S E N D O O R

MOBAJAKKEDOE

We leren op de middelbare school Nederlands, Frans, Engels en Duits, maar in ons onderwijs zit een grote leemte, aldus cabaretier Karel Declercq: het West-Vlaams. Daarom het programma Mobajakkedoe, dat zich richt tot scholen. Het is een louter verbale show, in een absurde stijl, waar het publiek sterk bij betrokken wordt.

Duur: een kleine twee lesuren. Vroeger gaf Declercq les als assistent aan de K.U.Leuven en hij brengt ook live optredens over de actualiteit. Mobajakkedoe houdt het midden tussen die twee, tussen lesgeven en optreden.

Meer info?

*Karel Declercq, Kasteelstraat 36, 8870 Izegem
tel. (051)31 64 31*

☎ ☎ ☎ karel@kareldeclercq.com

☎ ☎ ☎ < www.kareldeclercq.com >